

System centrálného zásobovania teplom – výhody a spokojnosť

Ak nenecháme bokom históriu, musíme si všimnúť, že Slovensko patrí v rámci Európy medzi krajiny s rozvinutým systémom centrálného zásobovania teplom. Predseda predstavenstva Slovenského zväzu výrobcov tepla Miroslav OBŠÍVANÝ poskytol rozhovor pre Parlamentný kuriér redaktorky Anne Komovej.

Aká je situácia v dodávke tepla pre domácnosti na Slovensku, ak to porovnávate s predchádzajúcim obdobím predpokladáte rozdielnu spotrebu tepla?

Dodávka tepla zo systémov CZT je spoľahlivá, stabilná, bezpečná a odberateľom poskytuje komfort za prijateľnú cenu. Spotreba energií, teda aj teplaklesá, je to všeobecný trend. Veľkou mierou k zníženiu spotreby tepla v uplynulých rokoch prispelo najmä zatepľovanie obytných budov, výmena okien a realizácia ďalších racionalizačných opatrení vnútri objektov. V nemalej miere aj samotný konečný spotrebiteľ sa správa efektívnejšie ako v minulosti.

V čom vidíte najdôležitejšiu úlohu centrálného zásobovania teplom, aké sú jeho výhody a vyhliadky do budúcnosti?

Systémy centrálného zásobovania teplom (CZT) majú svoje opodstatnenie predovšetkým v zastavanom mestskom prostredí najmä z dvoch dôvodov – ochrana životného prostredia, hlavne ovzdušia a energetickej efektívnosť. Pri systémoch CZT je totiž možné vyrábať elektrickú energiu a tzv. odpadové teplo pri jej výrobe využívať na vykurovanie. Komplexná bytová výstavba bola riešená ako celok vrátane zásobovania teplom. Dnes je zo systémov CZT bezpečne zásobovaných asi 16 tis. bytových domov, 700 tis. bytov a viac ako 1,8 mil. obyvateľov. Ďalej sú zo systémov CZT teplom zásobované stovky škôl, škôlok, zdravotníckych zariadení, budov a podobne. Zásobovanie teplom z CZT je bezpečné, efektívne, ekologické a cenovo dostupné. Iba pri CZT je možné diverzifikovať palivovú základňu, a tým vytvorí bezpečný systém zásobovania teplom aj pri krízach v zásobovaní plynom. Pri centrálnej výrobe tepla je možné využívať kombinovanú výrobu elektriny a tepla. Tento systém zabezpečuje efektívnejšie využitie primárneho paliva, znižuje straty a zvyšuje účinnosť. Dochádza tak k výraznej úspore primárneho paliva a úspore nákladov na výrobu elektriny a tepla v porovnaní s oddelenou výrobou tepla a elektriny. Systémy CZT sú citlivé k životnému prostrediu, hlavne k ochrane ovzdušia. CZT má stanovené emisné limity pre znečisťujúce látky, majú povinnosť pravidelne ročne hlásiť produkciu exhalátov príslušným inštitúciám životného pro-

stredia, sú exaktne a periodicky monitorované. Toto neplatí pre zdroje pod 300 kW, teda pre dnes niektorými politikmi presadzované domové kotolne. Platí logická zásada, že jeden komín sa ľahšie ustráži ako množstvo komínov pri každom bytovom dome. Ide predovšetkým o zdravie ľudí a ak chceme o desať či dvadsať rokov dýchať normálne je potrebné ľudí a ovzdušie chrániť.

Systémy CZT primárne chránia sociálne slabšie vrstvy obyvateľstva. Malá časť politického spektra sa dnes usiluje o likvidáciu systémov CZT bez predstavenia akéhokoľvek iného systému, ktorý by bezpečne, efektívne, ekologicky a cenovo dostupne zabezpečoval to, čo dnes zabezpečujú systémy CZT. Každé odpojenie od CZT znamená vyššie platby za teplo pre tých, ktorí zostávajú na CZT. Ak bude trend budovania domových kotolní v súčasných systémoch CZT podporovaný, v systéme centrálného zásobovania teplom by ostali iba domácnosti s nízkymi príjmami, ktoré si nemôžu vlastný zdroj tepla dovoliť. Následný nárast ceny tepla by tieto domácnosti nedokázali uniesť a riešenie ťažkej sociálnej situácie by zostalo na obciach a štáte. Ochrana obyvateľov, predovšetkým tých, ktorí sú sociálne slabší, by mala byť hlavným cieľom štátnej, ale aj obecnej politiky.

Ak by ste porovnali centrálnu zásobovanie teplom a jeho rozšírenie vo vyspelých krajinách Európy s individuálnym vykurovaním a jeho výhodami, aké sú výsledky?

V jednotlivých európskych krajinách je rôzna intenzita regulácie, rôzna výška cien, rôzna legislatíva ovplyvňujúca výrobu a distribúciu tepla. Paušálne sa krajiny medzi sebou nedajú porovnávať. Podiel CZT je najvyšší v severných štátoch, Lotyšsko, Dánsko, Estónsko, kde je podiel CZT vyšší ako 60 %. Na Slovensku je podiel CZT cca 35 %. V Dánsku je CZT regulované a podporované, nie je tam v podstate trh s teplom, spotrebiteľia sú všeobecne spokojní. Napr. v Kodani sa dohodli pre maximálne využitie systémov CZT a doteraz je tam pripojených viac ako 95 % všetkých budov vrátane kráľovských palácov. V Maďarsku sú tarify za teplo politicky umelo udržiavané na nízkej úrovni a DPH na dodávku tepla z CZT je len vo výške 5 %. V Českej republike je situácia obdobná ako na

Slovensku. V Poľsku sú tarify za teplo nižšie vďaka domácejmu uhlíu. Fínsky sektor CZT nechce žiadnu reguláciu, keďže by spôsobila množstvo byrokracie. V Rakúsku sú ceny tepla relatívne nízke, je tam veľmi vysoký podiel tepla vyrábaného v KVET, cca 70 %, a v niektorých častiach krajiny prevládajú obmedzenia vo voľbe spôsobu vykurovania. Napr. v prípade stavby na pozemku s prístupom k CZT je pripojenie povinné, a to aj v prípade rodinného domu. Vo všeobecnosti by logicky malo platiť, že individuálne vykurovanie bytových domov by malo byť len tam, kde nie je možné objekt pripojiť na CZT. Systémom CZT nepomáha ani súčasný systém regulácie cien tepla, t.j. jedna tarifa pre celé mesto a všetkých odberateľov, ako aj systém výpočtu tzv. regulačného príkonu s časovým posunom 2 roky. Pri tomto systéme CZT nie svojou vinou pôsobí nepružne. Pri súčasnom systéme regulácie u nás nie je možné hovoriť o súťaži medzi CZT a individuálnym vykurovaním. Individuálne vykurovanie je dnes v podstate neregulované biznis v regulovanom prostredí, v ktorom sa pohybujú systémy CZT. Na neregulovanú individuálnu výrobu tepla sa totiž nevzťahujú tie legislatívne a regulačné povinnosti ako na CZT. Systémy CZT sú sieťovým odvetvím a musia dodržiavať množstvo povinností zo zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, zákona 137/2010 Z. z. o ovzduší, zákona č. 142/2000 Z. z. o metrologii, zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole a ďalších vrátane povinností vyplývajúcich z množstva vyhlášok, povinností energetických auditov, overovaní hospodárnosti zariadení a pod. Ak v tomto prostredí operujú individuálni výrobcovia tepla, plniaci tú istú úlohu – zásobovanie obyvateľstva teplom, ale na nich sa tieto povinnosti nevzťahujú, resp. veľmi malá časť z nich. Dnes individuálni výrobcovia tepla nemusia spotrebiteľov informovať napr. ani o skutočnej cene tepla a to im umožňuje časť nákladov na teplo skrývať vo фонде opráv a údržby bytového domu. Tento systém umožňuje potom spoločnostiam inštalujúcim domové kotolne sľubovať tzv. nižšie ceny tepla. Väčšina vlastníkov bytov nie v týchto ekonomických vzťahoch zorientovaná a považuje takto ponúkanú „cenu“ tepla za skutočnú a konečnú. V skutočnosti to tak nie je. Nič na tom systéme nemení ani smernica č. 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti, v ktorej sa uvádza, že členské štáty zabezpečia, aby sa jednoznačným a zrozumiteľným spôsobom sprístupnili informácie o skutočných cenách a skutočnej spotrebe energie aj v budovách s individuálnym vykurovaním. Na individuálnych výrobcov sa napr. nevzťahujú žiadne štandardy dodávok tepla a teplej vody, na ktoré sa pri nedodržaní zo strany URSO CZT udeľujú pokuty. Kumulácia komínov na sídliskách a jej negatívny vplyv na ovzdušie legislatíva nerieši. Všetky tieto vymoženosti individuálnej výroby tepla potom spôsobujú napätie medzi CZT a individuálnymi výrobcami. Tu si štát musí zodpovedať zásadnú otázku, buď je teplárenstvo sieťovým odvetvím, v ktorom podmienky trhu supluje regulátor, alebo je to trhové prostredie, ale potom regulátor nesmie do teplárenstva vstupovať a pre všetkých účastníkov musia platiť rovnaké podmienky. Nie je možné hovoriť o hospodárskej súťaži,

kde jedni výrobcovia sú limitovaní rôznymi legislatívnymi povinnosťami, zafažovaní obrovskou administratívou, kontrolami všetkého druhu a druhým výrobcom sú tieto povinnosti odpuštené. V tomto prípade ide o nečestnú súťaž.

Pre nás je záhadný aj postup stavebných úradov pri povoľovaní domových kotolní hlavne z hľadiska bezpečnosti. Zariadenia na výrobu tepla sú vyhradené technické zariadenia. Musia byť spoľahlivo stavebne a technicky zabezpečené. Domové kotolne sa inštalujú do priestorov pivníc, kočikárni a podobne. V pôvodných projektoch bytových domov sa neuvážovalo s tým, že priestory sa budú využívať na umiestnenie plynových zariadení, teda zariadení so zvýšeným rizikom výbuchu. Nielen obyvatelia konkrétneho bytového domu, ale aj obyvatelia susediacich bytových domov by nemali byť vystavovaní potenciálnym hrozbám.

Dá sa napojiť individuálne vykurovanie na centrálny systém, ak náhodou majiteľ plynového kotla zistí, že je to pre neho lepšie riešenie, čo treba urobiť?

V reálnom živote sa stáva, že spotrebiteľia sa odpoja od CZT aby ušetrili, ale v skutočnosti to tak vôbec nemusí byť. Je pravda, že tieto informácie je problematické získať, lebo náklady na teplo pri individuálnom vykurovaní sú pre spotrebiteľov zahmlené tajomstvom. Nemajú legislatívne predpísanú štruktúru (čo všetko majú náklady na teplo obsahovať) ako náklady na teplo zo systémom CZT a väčšinou sú deklarované len ako náklady na plyn. Ostatné náklady, ako náklady na elektrinu, technologickú vodu, technologické hmoty, náklady na opravu a údržbu zdroja tepla, náklady na poistenie, revízie, zákonné prehliadky, poplatky za znečistenie, na kontrolu a čistenie komínov, náklady na obstaranie kotolne, náklady na splácanie úveru vrátane úrokov a podobne. Lenže toto schovávanie nákladov spoločnosťami časom dobehne. S postupom času bude treba viac a viac peňazí do údržby a opráv kotolne a v konečnom dôsledku bude treba kúpiť kotolňu novú. Toto všetko plus približovanie cien plynu pre tieto kotolne k cenám európskym môže viesť k tomu, že spoločnosť vlastníkov bytov budú prehodnocovať svoje rozhodnutia a zvažovať návrat k CZT a nemať starosti a osobnú zodpovednosť za dodávku tepla a teplej vody pre obyvateľov daného bytového domu.

Zákon o tepelnej energetike ukladá dodávateľovi tepla povinnosť dodávať teplo z verejného rozvodu tepla na vymedzenom území každému, kto o dodávku tepla písomne požiadá, má vybudovanú tepelnú prípojku, ktorá spĺňa technické podmienky pripojenia určené dodávateľom, a podpísal zmluvu o dodávke a odbere tepla. Problémy vo výnimočných prípadoch však môžu nastať, lebo každé odpojenie od systému CZT má nielen negatívny finančný dosah na tých, ktorí zostávajú pripojení na CZT, ale aj na technické a výkonové parametre sústavy vrátane zdroja tepla. To v praxi znamená, že CZT nemusí držať výkonové rezervy, ktoré by v prípade návratu domov pokrývali novú spotrebu. Ale reálne návrat k CZT je krokom k ochrane ovzdušia, nižším cenám tepla, bezpečnosti dodávok a bezpečnosti samotného domu.

Ako sa menia technológie tepelných zariadení, dá sa hovoriť o moderných systémoch, ktoré sú výkonnejšie a spoľahlivejšie, alebo sa dlhodobejšie používajú osvedčené technológie vykurovania?

Tepelné hospodárstva sa v minulosti na Slovensku investične zanedbávali. Dnes však môžeme hovoriť, že vo väčšine miest majitelia zdrojov tepla a rozvodov tepla investujú do zvyšovania energetickej efektívnosti svojich zariadení a do diverzifikácie palivovej základne. K jednopaliivovým zdrojom či na uhlie alebo plyn pribúda obnoviteľná energia. V roku 2014 bolo z biomasy v systémoch CZT vyrobených už viac ako 25 % tepla. Predpokladáme, že v roku 2015 tento objem ešte narastie. Ak nie je centrálna výroba tepla, nie je ani efektívna kombinovaná výroba elektriny a tepla. Súčasťou centrálnych zdrojov tepla sa preto v poslednom období stáva aj kombinovaná výroba elektriny a tepla. Modernizujú sa aj rozvody tepla, zo štvorrúrkových na dvojvrúrkové doplnené odovzdávacími stanicami tepla priamo v bytových domoch. Tu však treba poznamenať, že návratnosť týchto investícií je veľmi dlhá. Preto vítame, že časť prostriedkov z operačného programu kvalita životného prostredia je vyčlenená aj na tieto investície.

Znižovanie spotreby tepla je jedna vec, ktorú môže ovplyvniť spotrebiteľ, no aký prínos znamená pre úsporu tepla práve investícia do moderných zdrojov?

Dôsledok intenzívneho šetrenia energiami je v súčasnosti viditeľný aj na trhu s teplom. Tento trend bude ešte pokračovať preto, lebo budovy sa modernizujú a nové budovy budú energeticky vysoko efektívne. Podstata investovania do moderných technológií spočíva v efektívnosti premeny primárnej energie na výstupný produkt teplo. Teda cieľom je spotrebovať čo najmenej primárneho paliva (plyn, uhlie, štiepka...) na výrobu toho istého množstva tepla. Toto má pozitívny vplyv na variabilné náklady ceny tepla a životné prostredie.

Dotknime sa aj legislatívy a energetickej koncepcie. Zmenilo sa niečo k lepšiemu?

V energetickej politike Slovenskej republiky z októbra 2014 sú uvedené aj ciele v oblasti tepelnej energetiky. Tie pozostávajú z udržateľného zásobovania teplom, t.j. bezpečná, spoľahlivá, cenovo prijateľná, efektívna a environmentálne udržateľná dodávka tepla prioritne zo systémov CZT, zo zvýšenia podielu tepla z lokálne dostupných OZE, zo zvýšenia účinnosti pri výrobe a distribúcii tepla a z rozvoja účinných systémov CZT. Prioritne sa výrobou a dodávkou tepla zaoberá zákon o tepelnej energetike a v časti cien za teplo a kvality a bezpečnosti dodávok zákon o regulácii v sieťových odvetviach. Zákon o tepelnej energetike, hlavne jeho posledná novela z mája 2014 sa stretla s nevoľou spoločnosťami inštalujúcimi individuálne zdroje tepla v bytových domoch. Novela zákona bola mimo iného vyvolaná aj nejednotnou aplikáciou zákona o tepelnej energetike v praxi. Za energetickej politiky zodpovedá Ministerstvo hospodárstva SR (MH SR) a za územné a stavebné konania upravené stavebným zákonom č. 50/1976 Zb. zodpovedá Ministerstvo do-

pravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVaRR SR). To odsúvalo diskusiu o novelizácii stavebného zákona, ktorej cieľom bolo zjednotiť postup stavebných úradov vo všetkých sieťových odvetviach. Stavebné úrady tak svojím postupom vecne a aj cenovo ovplyvňovali zásobovanie obyvateľstva teplom, za čo nenesú zodpovednosť a kompetenčne im to neprislúcha. Tepelné rozvody sú inžinierske siete rovnako ako sú nimi vodovody, kanalizácia, elektrické a plynové siete a telekomunikačné spojovacie zariadenia. O pripojení sa na kanalizáciu alebo vodovod nikto nediskutuje. Novela čiastočne zrovnoprávňuje všetkých výrobcov tepla vrátane výrobcov tepla v kotolniach bytových domov, hlavne vo vzťahu ku odberateľom tepla. Novela vytvára priestor na posilňovanie ochrany konečného spotrebiteľa tepla v bytových domoch s individuálnym vykurovaním. Ak napr. konečný spotrebiteľ tepla z CZT má legislatívne zabezpečenú dodávku tepla a teplej vody v určenej čase a v určenej kvalite, nevidíme dôvod, prečo by spotrebiteľ tepla s individuálnym vykurovaním v bytovom dome nemal požívať takú istú legislatívnu ochranu.

Novela napr. uložila individuálnym výrobcom oznamovať skutočné náklady na teplo. Tie pozostávajú z variabilnej a fixnej zložky, čo však ešte ani dnes nie je samozrejmosťou tak, ako je to samozrejmosťou u CZT. Kladne hodnotíme aj posilnenie kompetencií obce pri výstavbe nových zdrojov tepla. Konanie mesta pri vydávaní záväzného stanoviska musí vychádzať zo zákona o tepelnej energetike a strategického materiálu akým je koncepcia rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky. Novela posilňuje právomoci, ale aj zodpovednosť obcí. Obce nie sú len dotknutým orgánom, ale súčasne aj stavebnými úradmi pri povoľovaní nových zdrojov tepla. Ak obec na svojom území pripustí anarchiu v odpájaní sa od CZT a výstavbe nových zdrojov tepla, vystavuje svojich obyvateľov riziku zhoršenia ovzdušia v bytových zónach a aj ohrozeniu dodávok tepla pre veľkú časť obyvateľstva. Nie každý bytový dom má totiž peniaze na výstavbu a prevádzku vlastnej kotolne, a nie ku každému domu je vybudovaná infraštruktúra na pripojenie sa k plynu alebo elektrine. Novela zároveň zadefinovala súčasného dodávateľa tepla ako dotknutého účastníka stavebného konania pri výstavbe nových zdrojov tepla na vymedzenom území. Novela tým reagovala na nejednotnosť konania stavebných úradov pri účasti dodávateľa na stavebných konaniach. Rozhodne je však klamstvom, to čo zaznieva aj v NR SR, že súčasný dodávateľ tepla má právo veta pri žiadosti stavebníka o nový zdroj tepla.

Základné poslanstvo zákona o tepelnej energetike zostáva nezmenené – vytvoriť legislatívne podmienky na bezpečnú, stabilnú, ekologickú a cenovo dostupnú dodávku tepla spotrebiteľom. Zákon berie do úvahy všetkých spotrebiteľov tepla, vidí tých, ktorí sa chcú odpojiť od CZT, ale aj tých, ktorí zostanú pripojení na sústavu CZT.

Tepelné hospodárstvo môže predstavovať aj ochranu životného prostredia, ako je to u nás a v okolitých krajinách?

Na zdroje tepla sa vzťahuje pomerne prísna ovzdušiariska legislatíva vychádzajúca zo

smerníc EÚ. V podstate sa dá povedať, že zdroje tepla v systéme CZT musia spĺňať prísne limity a sú kontinuálne kontrolované zo strany orgánov štátu. Legislatívne zatiaľ neriešenou hrozbou pre budúcnosť sídlisk je environmentálny vplyv kumulovania malých zdrojov tepla v bytových domoch na sídliskách. Aj keď môžeme zaradiť zemný plyn medzi ušľachtilé fosílné palivo, aj tak pri jeho spaľovaní dochádza k vzniku škodlivých plyných látok, najmä oxidy dusíka, oxidy uhlíka a oxidy síry. Súčasná spaľovacia zariadenia sú moderné a jednotlivé spĺňajú emisné limity. V prípade zmeny systému vykurovania z CZT na individuálne zdroje v bytových domoch by sa tak zvýšil počet zdrojov znečistenia v obytných zónach. V podstate by sa v týchto obytných zónach v jednotlivých zdrojoch v bytových domoch, školách, zdravotníckych zariadeniach, školských zariadeniach a podobne spaľovalo pri výrobe tepla rovnaké množstvo plynu ako v centrálnom zdroji tepla, ktorý býva obvykle mimo obytných zón a jeho komín presahuje výšku bytových domov. Pri systematickom budovaní individuálnych kotolní by sa škodliviny v zóne sčítavali a spolu so znečistením z diaľkového prenosu emisií a znečistenia z dopravy by sa mohli významným spôsobom znížiť komfort bývania v danom prostredí. Pri presadzovaní individuálneho vykurovania na sídliskách v podstate opúšťame vypracovaný a účinný systém ochrany ovzdušia a nahrádzame ho systémom nekontrolovaným, v konečnom dôsledku škodlivým voči obyvateľom.

Teplá úžitková voda a systém CZT znamená aj isté problémy, ktoré sú neraz spôsobené neizolovanými rozvodmi aj v domoch. Riešia sa aj spomínané problémy?

Rozvody ÚK a teplej vody v bytových domoch nie sú vlastníctvom dodávateľa tepla, ale sú spoločným vlastníctvom jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Doterajšia legislatíva zavazovala dodávateľa tepla aby zabezpečil teplú vodu na výtok u konečného spotrebiteľa od 45 °C a do 55 °C bez ohľadu na to v akom stave sú rozvody ÚK a teplej vody v dome. Zákon o energetike efektívnosti z októbra 2014 však zadefinoval, že vlastník budovy s celkovou podlahovou plochou väčšou ako 1 000 m² s ústredným teplovodným vykurovaním alebo

so spoločnou prípravou teplej vody je povinný zabezpečiť a udržiavať hydraulicky vyregulovaný vykurovací systém v budove, vybaviť vykurovací systém automatickou reguláciou parametrov teplosnej látky na každom tepelnom spotrebiči, v závislosti od teploty vzduchu vo vykurovaných miestnostiach, zabezpečiť a udržiavať hydraulicky vyregulované rozvody teplej vody a vybaviť rozvody tepla a teplej vody vhodnou tepelnou izoláciou. Štát umožňuje vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome čerpať pri obnovách bytových domov lacné finančné zdroje aj zo štátneho fondu rozvoja bývania. Je len na vlastníkoch bytov, ako budú pri úpravách domu postupovať.

Zákony a pravidlá by mali slúžiť na to aby vznikla spokojnosť ale treba aj kontrolovať zariadenia. Je rovnaký postup kontroly pri centrálnom aj pri individuálnom vykurovaní?

Systémovo je zákon o tepelnej energetike postavený tak aby dodávka tepla hlavne do bytovej komunálnej sféry bola bezpečná, efektívna, ekologická a cenovo dostupná. Systémy CZT musia spĺňať množstvo povinností vyplývajúcim im z legislatívy (napr. zákon o regulácii v sieťových odvetviach, zákon o tepelnej energetike, zákon o ovzduší, zákon Z. z. o metrológii, zákon o štátnej kontrole a ďalších vrátane ďalších povinností vyplývajúcich z množstva vykonávacích vyhlášok k zákonom). Dodržiavanie legislatívy je zo strany kontrolných orgánov štátu pri systémoch CZT permanentne vykonávané a pri porušení sankcionované. Ako sú kontrolovaní individuálni výrobcovia tepla je aj pre nás otázka. Bolo by isto zaujímavé nahliadnuť do dokumentácie individuálneho zdroja tepla v bytovom dome a pozrieť sa kedy u nich bola napr. Štátna obchodná inšpekcia (ŠOI), či už vo forme kontroly ochrany spotrebiteľa, teda obyvateľov domu čo sa týka kvality dodávok tepla a teplej vody, či náhodou nie je spotrebiteľ zavádzaný uvádzanou cenou tepla vo vyúčtovaní a podobne, alebo kontrola ŠOI vo forme energetickej, lebo aj toto je po zániku Slovenskej energetickej inšpekcie v jej povinnostiach. Zaujímavý by bol aj pohľad na kontroly zo strany požiarneho dozoru a podobne. Systémy CZT majú tieto kontroly takpovediac na dennom poriadku.